

Семененко І.М.

доктор економічних наук, професор,

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9310-0515>

Semenenko Inna

Doctor of Economics, Professor,

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ У РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ПРОЄКТІВ ДОПОМОГИ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД У КОНТЕКСТІ ПОСТКОНФЛІКТНОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Анотація. Актуальність дослідження обумовлена парадоксом сучасної міжнародної допомоги, коли безпрецедентне фінансування постконфліктних країн не гарантує досягнення інституційної стійкості та розвитку через комплекс системних, інституційних та геополітичних викликів. Мета дослідження полягає у систематизації ключових викликів у реалізації міжнародних проєктів допомоги у країнах у посткризовий період і в постконфліктних контекстах, та окресленні проблем реалізації міжнародних проєктів допомоги переміщених громад. В роботі визначено сутність кожної категорії проблем та ступінь впливу на поглинання міжнародної допомоги громадами, а також зазначено про системність і взаємозв'язок цих проблем. Систематизовано категорії викликів у реалізації міжнародних проєктів допомоги у країнах у посткризовий період з визначенням впливу на розвиток самих громад.

Ключові слова: міжнародна допомога, проєкти допомоги, постконфліктне відновлення, посткризовий період, управління допомогою.

Вступ та постановка проблеми. Сучасна міжнародна допомога демонструє парадокс, за якого навіть за умов безпрецедентних обсягів фінансування, що спрямовуються на відновлення та розвиток країн у кризових ситуаціях, фактична віддача від цієї підтримки залишається відносно невисокою. Наявні приклади, коли суттєвий обсяг міжнародної допомоги спрямовувався в постконфліктні регіони, проте безпеки, економічного розвитку та інституційної стійкості не було досягнуто [1]. На прикладі України, яка з 2022 року отримує значні обсяги міжнародної гуманітарної, технічної та фінансової допомоги, виявляється, що реалізація проєктів наштовхується на широкий спектр системних, інституційних і геополітичних бар'єрів, які істотно обмежують результативність використання зовнішніх ресурсів і сповільнюють темпи відновлення.

Часто проблема полягає не в дефіциті коштів, а в дефіциті ефективних механізмів для трансформації цих коштів на реальні результати розвитку. Ця проблема відома в науковій літературі як проблема поглинальної («абсорбційної») спроможності [2] – здатності країн-реципієнтів ефективно використовувати надходження іноземної допомоги. Однак проблема може виходити за межі технічної спроможності реципієнтів: вона охоплює також політичні мотиви, координацію між численними донорами, якість інституцій та бюрократичну спроможність держав, які часто ослаблені самою кризою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми реалізації міжнародних проєктів допомоги активно досліджуються як вітчизняними, так і міжнародними науковцями. Так, наприклад, А. Марута та ін. окреслювали вплив міжнародної допомоги на економічний розвиток та інституційну якість проєктів країн-реципієнтів [1]. С. Фіні, А. Сілва досліджували виклики абсорбційної (поглинальної) спроможності країн приймати допомогу [2].

І. Гордєєва, Н. Кравчук, Х. Бадюк та інші [3, 4] виявили низку системних дефіцитів у адмініструванні та використанні міжнародних ресурсів, включаючи неефективну витрату коштів, недостатню спроможність національних інституцій та відсутність систематичного оцінювання результативності програм.

У дослідження Л. Нечипорук і В. Шелєхової [5] зазначено такі ключові вади відновлення і сталого розвитку країни за результатами використання міжнародної допомоги, як залежність від нестабільних зовнішніх фінансових потоків, накладання і дублювання функцій між різними акторами, слабкість інструментів, що мають забезпечувати спроможність до розвитку, а також поширені корупційні практики. А Ю. Волкова [6] зазначала про наявність бюрократичних процедур, які супроводжують отримання, використання та звітування щодо наданої міжнародної допомоги. Отже, різні наукові дослідження вказують на слабкі сторони розвитку

при використанні міжнародної допомоги, зокрема вразливість від коливань фінансування, дублювання функцій та проблеми корупції, а також звертають увагу на бюрократичні процедури, пов'язані з отриманням, використанням та звітуванням за допомогою від міжнародної спільноти.

На міжнародному рівні питання ефективності допомоги розглядалися у Паризькій декларації про ефективність допомоги [7] та дослідженнях міжнародних інституцій [8, 9]. Проте, більшість існуючих робіт часто фокусуються на окремих аспектах проблеми, таких як координація, прозорість, абсорбційна спроможність, без аналізу того, як ці чинники взаємно посилюють один одного в умовах полікризи і подальшого відновлення.

Виділення невіршених раніше частин проблеми. Отже, на сьогодні залишаються недостатньо дослідженими питання про те, як системні проблеми у реалізації допомоги взаємно посилюють одна одну, створюючи так звані «структурні пастки» неефективності. Недостатньо вивченою є також специфіка постконфліктного контексту, зокрема, в частині необхідності одночасно утримувати рівновагу між реагуванням на невідкладні гуманітарні потреби та закладанням підвалин довгострокової стійкості розвитку, а також за умови, що самі держави-реципієнти функціонують в умовах частково окупованих територій, переміщення населення та енергетичного колапсу.

Мета даної статті полягає у систематизації основних категорій викликів у впровадженні міжнародних проєктів допомоги у країнах у посткризовий період і в постконфліктних контекстах, і зокрема визначити проблеми і труднощі реалізації міжнародних проєктів допомоги релокованих територіальних громад.

Результати дослідження. Упровадження міжнародних проєктів допомоги в країнах, що перебувають у стані кризи, супроводжується цілою низкою дискусійних питань і викликів, серед яких особливо показовою є подвійність мотивів міжнародних акторів: від переважно прагматичної, зорієнтованої на власні інтереси донорів логіки до справді солідарної поведінки, заснованої на врахуванні потреб і проблем держави-реципієнта [5, 6]. В рамках проведеного дослідження і комунікації з релокованими громадами з тимчасово окупованої території України було ідентифіковано такі ключові проблеми:

1. Інституційні виклики: тривала окупація і відсутність фактичного контролю над частиною території унеможливають реалізацію будівельних та інфраструктурних проєктів; органи влади, що працюють у релокації, істотно послаблені через дефіцит ресурсів і кваліфікованих кадрів для роботи з міжнародними партнерами; втрата документації та архівів ускладнює підтвердження прав власності на землю й майно.

2. Проблеми для мешканців релокованих громад: масштабна міграція призводить до того, що громади фактично «розсіяні» між різними регіонами України та за кордоном, що підриває їхню

внутрішню згуртованість і здатність самоорганізовано реагувати на нагальні потреби та взаємодіяти з міжнародними донорами.

3. Труднощі у взаємодії з міжнародними партнерами: висока конкуренція за ресурси між релокованими і нерелокованими громадами зменшує шанси окремих територій на підтримку; жорсткі вимоги донорів до прозорості й звітності є важкоздійсненними в умовах воєнного стану; невизначеність строків деокупації територій підвищує ризики для реалізації проєктів і відповідно знижує зацікавленість потенційних партнерів.

Крім того, тривала окупація міст і селищ кожної громади фактично ставить під сумнів, що міжнародна технічна допомога врешті буде спрямована безпосередньо її мешканцям, а відсутність передумов для стійкої довгострокової співпраці, поєднана з кадровим дефіцитом і частковою неукомплектованістю керівної ланки військових адміністрацій, додатково обмежує можливості такої взаємодії.

Опрацювання документів, вебресурсів переміщених громад та міжнародних гуманітарних звітів [10] дало змогу виокремити ключові групи проблем – фінансові, організаційні, кадрові та безпекові, кожна з яких суттєво визначає, наскільки такі громади здатні залучати й результативно освоювати міжнародну допомогу (табл. 1).

Названі вище труднощі мають системний і взаємопов'язаний характер: брак фінансів підсилює організаційні бар'єри і звужує доступ громад до зовнішніх ресурсів, проблеми координації не дають повноцінно реалізувати вже наявні профінансовані проєкти, безпекові ризики звужують територіальне охоплення програм підтримки, а брак кадрів разом із низькою інституційною спроможністю місцевої влади підвищують її вразливість до складних вимог міжнародних донорських організацій.

Врахування зарубіжного досвіду реалізації проєктів міжнародної допомоги [11, 12, 13, 14] дає змогу виокремити такі виклики:

1. Країнова відповідальність і політична нестабільність. Однією з базових проблем залишається те, що реальна «власність» країн над порядком денним розвитку часто декларується лише формально. Ідеально, коли держава самостійно формулює пріоритети розвитку, а партнери з розвитку підлаштовують свою підтримку під національні системи та процедури [13]. На практиці ж часті урядові ротації, зміна політичних курсів, короткий горизонт планування, бюрократична інертність і нестабільне середовище не дають змоги вибудувати послідовну, довгострокову програму реформ. Це породжує «пастку можливостей», коли уряди змушені раз по раз запускати нові хвилі реформ не стільки для внутрішніх змін, скільки для забезпечення безперервного доступу до зовнішнього фінансування.

2. Фрагментація допомоги та слабка координація. Значним викликом є розпорошеність донорських зусиль: різні програми, інструменти та організації діють паралельно, часто без належної узгодженості. Попри те, що Паризька декларація [7]

Проблеми і виклики впровадження міжнародних проєктів допомоги в релокованих громадах

Категорія проблем	Сутність	Ступінь впливу
Фінансові	Хронічний брак фінансових ресурсів Згорання діяльності USAID Посилена конкуренція між громадами за міжнародні ресурси Обмеження діяльності через окупацію територій Відсутність власних ресурсів для співфінансування проєктів	Високий
Організаційні	Недостатня узгодженість і координація між донорами Домінування центрального рівня в управлінні потоками на місцеве відновлення Багаторівневі процедури подання заявок для фінансування Невідповідність бюджетних процесів вимогам донорів Правові і адміністративні обмеження під час війни	Середній
Кадрові	Відсутність проєктних кадрів із мовними компетентностями Обмежена спроможність громад, зумовлена міграцією населення і надмірною завантаженістю кадрів Конкуренція за кваліфікований персонал	Високий
Безпекові	Відсутність фізичного доступу до окупованих міст і селищ Обстріли інфраструктурних об'єктів Дефіцит електроенергії	Високий

Джерело: складено автором

закликає до посилення координації, на практиці продовжують мати місце накладання активностей і дублювання заходів. У результаті зростають транзакційні витрати, створюється додаткове адміністративне навантаження на уряди-реципієнти, а наглядові інституції в умовах фрагментації стають більш вразливими до корупційних практик.

3. Обмежена поглинальна (абсорбційна) спроможність. Країни-реципієнти, особливо в постконфліктних умовах, часто не мають достатньої спроможності якісно планувати, освоювати й утримувати результати проєктів. На це впливають макроекономічні ризики та нестабільність, слабкість систем управління, бюрократична неефективність, дефіцит кваліфікованих кадрів, складні процедури донорів, а також соціальні і культурні чинники. За таких умов навіть значні обсяги залучених ресурсів не конвертуються в стійкі результати, що свідчить про низьку продуктивність зовнішньої допомоги.

4. Виклики постконфліктної відбудови. Відновлення після конфлікту вимагає одночасного реагування на гострі гуманітарні потреби та закладання основ довгострокової стійкості. Приклади Боснії, Сьєрра-Леоне, Ліберії, Афганістану та Іраку [11, 12] демонструють, як неузгодженість підходів до реконструкції житла, послідовності реформ і умов надання допомоги призводила до дублювання, марнотратства та розривів між етапами відбудови. Координація допомоги на практиці виявляється надзвичайно складною, і це актуально й для України, де окремі організації (ОСНА, WASH cluster тощо) беруть на себе функції з координації імплементації проєктів у різних секторах.

5. Умовна («зв'язана») допомога. Частина ресурсів надходить із жорсткою умовою витрачання коштів на послуги і товари з країни-донора, що істотно звужує простір для ухвалення рішень

країною-реципієнтом. Така модель послаблює розвиток місцевого бізнесу, фіксує уявлення про ненадійність національних підрядників, а також призводить до завищення витрат порівняно з безумовною підтримкою. Окремі стратегії міжнародної допомоги дедалі більше поєднують цілі допомоги з просуванням власних експортних інтересів, розмиваючи межу між підтримкою розвитку та експортними субсидіями, а розподіл ресурсів через багатосторонні механізми частіше відображає пріоритети донорів, а не потреби країн-реципієнтів.

6. Строчковість зобов'язань та сталість результатів. Технічна допомога, що обмежується короткими проєктними циклами, рідко забезпечує стійкі перетворення. Перерви або згорання програм через політичні зміни в країнах-донорах демонструють, наскільки вразливими є процеси відбудови до зовнішньополітичних коливань. Незавершені реформи, недобудовані об'єкти й втрачені інвестиції стають прямим наслідком «переривчастої» моделі фінансування.

7. Прозорість, підзвітність і корупційні ризики. Орієнтація допомоги переважно на фізичну відбудову без належних механізмів моніторингу і контролю створює можливості для нецільового використання ресурсів. Досвід Афганістану показав, що відсутність дієвих систем нагляду та підзвітності веде до системних зловживань і підриває довіру до всієї архітектури допомоги [14]. Тому дедалі більше донорів поєднують фінансування з посиленим супроводом реалізації проєктів, запроваджуючи процедури прозорості й аудиту, аби мінімізувати корупційні ризики.

8. Недооцінка каталітичної технічної допомоги. Підтримка, спрямована на створення сприятливого середовища для приватних інвестицій і реформ (розробка правових рамок, посилення регуляторів,

підвищення спроможності органів влади, секторальні реформи тощо) [15], часто залишається на периферії уваги. Через складність кількісного вимірювання її ефектів і меншу «видимість» результатів реципієнти нерідко віддають перевагу проектам із «твердою» складовою (інфраструктура, обладнання). Водночас саме такі інституційні зміни формують базу для стійких, масштабних інвестицій у майбутньому.

Зазначені виклики можна узагальнено представити у табл. 2.

Висновки. Узагальнення досвіду постконфліктних і посткризових держав показує, що рух до сталого розвитку за умов значної зовнішньої підтримки можливий лише за умови подолання глибоко вкорінених структурних, інституційних та політичних бар'єрів, які не просто співіснують, а взаємно підсилюють один одного. Явище формальної «країнової відповідальності», коли реформи запускаються переважно заради збереження потоків зовнішнього фінансування, а не внутрішніх трансформацій, доповнюється роздрібненістю донорських зусиль і браком координації, що зумовлює дублювання програм, розпоршення ресурсів і посилення корупційних ризиків. Обмежена абсорбційна спроможність реципієнтів, зумовлена макроекономічною нестабільністю, слабкістю інститутів, дефіцитом компетентних

працівників і складністю донорських процедур, означає, що навіть значні фінансові впливання не гарантують відчутних результатів розвитку. Специфіка постконфліктного контексту, де потрібно одночасно реагувати на гострі гуманітарні потреби й будувати довгострокову стійкість, часто веде до фрагментарних і несинхронізованих інтервенцій. «Зв'язана» допомога, яка зобов'язує закуповувати товари й послуги в країні-донора, послаблює розвиток місцевої економіки та підвищує вартість проектів, а політичні мотиви частини донорів дедалі більше стирають межу між підтримкою розвитку та прихованими експортними субсидіями. Корупційні практики і розкрадання ресурсів пов'язані із ризиками недостатнього контролю й прозорості, тоді як потенційно найтриваліший за ефектами компонент – каталітична технічна допомога – залишається недофінансованим та майже непомітним у формальній статистиці офіційної допомоги.

Перспективи подальших досліджень включають питання про те, як країни, подібні до України, можуть посилити абсорбційну спроможність при дефіциті кадрів, інституційній слабкості та тривалій військовій агресії. Також потребує уваги розробка механізмів для переходу від короткострокових проектів до довгострокових стратегій автономізації розвитку, які б зменшували залежність від зовнішнього фінансування при виході з криз.

Таблиця 2

Виклики у реалізації міжнародних проектів допомоги у країнах у посткризовий період

Категорія виклику	Ключові проблеми	Вплив
Країнова відповідальність і політична нестабільність	Часта зміна політичного курсу Короткий горизонт планування Бюрократичність і зарегульованість процедур	Імітація реформ, «пастки можливостей»
Фрагментація допомоги і слабка координація	Велика кількість неузгоджених донорських ініціатив, що накладаються одна на одну	Зростання транзакційних витрат, корупційні ризики, диспропорційний розподіл ресурсів
Обмежена поглинальна (абсорбційна) спроможність	Недостатньо розвинені інституції, кадровий дефіцит, складні адміністративні вимоги	Нереалізовані обсяги допомоги, низька результативність реалізованих програм
Виклики постконфліктної відбудови	Потреба одночасно реагувати на невідкладні гуманітарні виклики і будувати засади довгострокового розвитку в умовах зруйнованої інфраструктури	Порушення логіки відбудови, дублювання заходів і нераціональне використання ресурсів
Умовна («зв'язана») допомога	Жорстка прив'язаність фінансування до постачальників і товарів із країни-донора та до наперед визначених напрямів витрат	Подорожчання проектів, недостатнє залучення місцевого бізнесу та інституцій
Строковість зобов'язань та сталість результатів	Обмежений за часом, фрагментарний характер підтримки, чутливої до політичних коливань у державах-донорах	Незавершені ініціативи, знецінення вже вкладених ресурсів, нереалізований потенціал розвитку
Прозорість, підзвітність та корупційні ризики	Низький рівень відкритості даних, слабкі механізми звітування та відсутність системного моніторингу виконання проектів	Зростання ймовірності корупційних практик і відхилення витрат від первинно визначених цілей
Недооцінка каталітичної технічної допомоги	Обмежена зацікавленість реципієнтів у суто консультативних форматах підтримки без матеріальної складової	Відсутність належних інституційних передумов для масштабних інвестицій і втрата частини можливої майбутньої допомоги, слабка спроможність реципієнтів

Джерело: складено автором

Список використаних джерел:

1. Maruta A. A., Banerjee R., Cavoli T., Foreign aid, institutional quality and economic growth: Evidence from the developing world. *Economic Modelling*. 2020. Vol. 89, P. 444–463. DOI: 10.1016/j.econmod.2019.11.008
2. Feeny S., Silva A. Measuring absorptive capacity constraints to foreign aid. *Economic Modelling*. 2012. Vol. 29, Iss. 3. P. 725–733. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2012.01.013>
3. Гордеева І. Міжнародна технічна допомога Україні: стан та перспективи. *Управління розвитком складних систем*. 2023. №54. С. 22–29. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2023.54.22-29>
4. Кравчук Н., Бадюк Х. Геополітичні та гео економічні наслідки сучасних міжнародних збройних конфліктів. *Вісник Економіки*. 2024. №4. С. 52–66, DOI: <https://doi.org/10.35774/>
5. Нечипорук Л., Шелехова В. Міжнародна допомога відбудові для сталого розвитку України. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №4 (51). С. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-6>
6. Волкова Ю. Міжнародна технічна допомога в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми правознавства*. 2025. №1. С. 30–37. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2025.01.030>
7. OECD. Paris Declaration on Aid Effectiveness: Ownership, Harmonisation, Alignment, Results and Mutual Accountability. OECD Publishing, 2005. URL: https://www.oecd.org/en/publications/paris-declaration-on-aid-effectiveness_9789264098084-en.html (дата звернення: 03.12.2025)
8. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Global Humanitarian Overview 2024: Mid-Year Update. 2024. URL: <https://www.unocha.org/publications/report/world/global-humanitarian-overview-2024-mid-year-update-snapshot-31-may-2024> (дата звернення: 29.11.2025)
9. World Bank. World Bank Technical Assistance: Policies and Practice. World Bank Publications, 1997. URL: <https://www.worldbank.org/en/about> (дата звернення: 29.11.2025).
10. Ресурсний центр ГУРТ. URL: <https://gurt.org.ua/> (дата звернення 11.12.2025)
11. Barakat S. Housing Reconstruction After Conflict and Disaster. Humanitarian Practice Network (HPN) Network Paper. 2003. No. 43. URL: <https://odihpn.org/wp-content/uploads/2004/02/networkpaper043.pdf> (дата звернення: 03.11.2025).
12. Integrated Regional Information Network (IRIN). Challenges to humanitarian agencies in the field: considering the options. Humanitarian Practice Network. Overseas Development Institute. 1998. URL: <https://odihpn.org/en/publication/challenges-to-humanitarian-agencies-in-the-field-considering-the-options/> (дата звернення: 03.11.2025).
13. Nastase A., Rajan A., French B., Bhattacharya D. Technical assistance: a practical account of the challenges in design and implementation. *Gates Open Research*. 2021. Vol. 4. DOI: <https://doi.org/10.12688/gatesopenres.13205.2>
14. United States Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction. Lessons from the U.S. Experience in Afghanistan: Final Report to Congress. 2021. URL: <https://www.sigar.mil/Portals/147/Files/Reports/sigar-final-report.pdf> (дата звернення: 04.12.2025).
15. OECD. From transforming enabling environments to kick-starting economies: the central role of catalytic technical assistance in emerging markets and developing economies. 2025. URL: <https://www.oecd.org/en/blogs/2025/08/from-transforming-enabling-environments-to-kick-starting-economies-the-central-role-of-catalytic-technical-assistance-in-emerging-markets-and-developing-economies.html> (дата звернення: 04.12.2025).

References:

1. Maruta A. A., Banerjee R., Cavoli T. (2020). Foreign aid, institutional quality and economic growth: Evidence from the developing world. *Economic Modelling*. Vol. 89, P. 444–463. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2019.11.008>
2. Feeny S., Silva A. (2012). Measuring absorptive capacity constraints to foreign aid. *Economic Modelling*. Vol. 29, Iss. 3. P. 725–733. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2012.01.013>
3. Hordyeyeva I. (2023). Mizhnarodna tekhnichna dopomoha Ukrayini: stan ta perspektyvy [International technical assistance to Ukraine: current situation and prospects]. *Upravlinnya rozvytkom skladnykh system – Management of complex systems*. No. 54. P. 22–29. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2023.54.22-29>
4. Kravchuk N., Badyuk Kh. (2024). Neopolitychni ta heoekonomichni naslidky suchasnykh mizhnarodnykh zbroynykh konfliktiv. [The geopolitical and geo-economic consequences of contemporary international armed conflicts]. *Visnyk Ekonomiky – Economic Bulletin*. No. 4. P. 52–66. DOI: <https://doi.org/10.35774/>
5. Nechyporuk L., Shelyekhova V. (2024). Mizhnarodna dopomoha vidbudovi dlya staloho rozvytku Ukrayiny. [International aid for reconstruction to support Ukraine’s sustainable development]. *Stalyy rozvytok ekonomiky – Sustainable economic development*. No 4 (51). P. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-6>
6. Volkova Yu. (2025). Mizhnarodna tekhnichna dopomoha v umovakh voyennoho stanu. [International technical assistance under martial law]. *Aktualni problemy pravoznavstva – Current Issues in Legal Studies*. No 1. P. 30–37. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2025.01.030>
7. OECD. (2025). Paris Declaration on Aid Effectiveness: Ownership, Harmonisation, Alignment, Results and Mutual Accountability. OECD Publishing, 2005. Available at: https://www.oecd.org/en/publications/paris-declaration-on-aid-effectiveness_9789264098084-en.html (accessed: December 03, 2025)
8. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. (2024). Global Humanitarian Overview 2024: Mid-Year Update. Available at: <https://www.unocha.org/publications/report/world/global-humanitarian-overview-2024-mid-year-update-snapshot-31-may-2024> (accessed: November 29, 2025)

9. World Bank. (1997). World Bank Technical Assistance: Policies and Practice. World Bank Publications. Available at: <https://www.worldbank.org/en/about> (accessed: November 29, 2025).
10. Resursnyi tsentr HURT. [Resource Centre HURT]. Available at: <https://gurt.org.ua/> (accessed December 11, 2025)
11. Barakat S. (2003). Housing Reconstruction After Conflict and Disaster. *Humanitarian Practice Network (HPN) Network Paper*. No. 43. Available at: <https://odihpn.org/wp-content/uploads/2004/02/networkpaper043.pdf> (accessed: November 3, 2025).
12. Integrated Regional Information Network (IRIN). (1998). Challenges to humanitarian agencies in the field: considering the options. Humanitarian Practice Network. Overseas Development Institute. Available at: <https://odihpn.org/en/publication/challenges-to-humanitarian-agencies-in-the-field-considering-the-options/> (accessed: November 3, 2025).
13. Nastase A., Rajan A., French B., Bhattacharya D. (2021). Technical assistance: a practical account of the challenges in design and implementation. *Gates Open Research*. Vol. 4. DOI: <https://doi.org/10.12688/gatesopenres.13205.2>
14. United States Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction. (2021). Lessons from the U.S. Experience in Afghanistan: Final Report to Congress. Available at: <https://www.sigar.mil/Portals/147/Files/Reports/sigar-final-report.pdf> (accessed: December 4, 2025).
15. OECD. (2025). From transforming enabling environments to kick-starting economies: the central role of catalytic technical assistance in emerging markets and developing economies. Available at: <https://www.oecd.org/en/blogs/2025/08/from-transforming-enabling-environments-to-kick-starting-economies-the-central-role-of-catalytic-technical-assistance-in-emerging-markets-and-developing-economies.html> (accessed: December 4, 2025).

PROBLEMS AND CHALLENGES IN IMPLEMENTING INTERNATIONAL ASSISTANCE PROJECTS IN THE POST-CRISIS PERIOD IN THE CONTEXT OF POST-CONFLICT RECOVERY

Summary. The question of how international assistance can effectively support post-conflict recovery and development in crisis-affected countries has become increasingly urgent in the contemporary global context. While international donors and multilateral organizations commit unprecedented financial resources to aid programs, the paradox persists that many countries receiving substantial assistance still fail to achieve meaningful sustainable development outcomes. This phenomenon raises critical questions about the fundamental mechanisms through which aid is delivered, coordinated, absorbed, and ultimately transformed into tangible improvements in governance, economic stability, and social resilience. The complexity of post-conflict contexts (where infrastructure lies in ruins, institutional capacity has been severely diminished, populations are displaced, and immediate humanitarian needs compete with long-term development imperatives) creates unique challenges that distinguish these situations from ordinary development work. The goal of this article is to systematise the main categories of challenges in the implementation of international assistance projects in countries in post-crisis and post-conflict contexts, and in particular to identify the problems of implementing international assistance projects for displaced communities. The paper defines the essence of each category of problems and the degree of their impact on the absorption of international assistance by communities, and also notes the systematic nature and interconnection of these problems. Taking into account foreign experience in implementing international assistance projects, the categories of challenges in implementation of international assistance projects in countries in the post-crisis period have been systematised. In particular, for each category of challenge, the key problems that lie within the scope of each challenge, and the impact on the development of the recipient communities themselves are identified. Overcoming deep structural, institutional and political obstacles will lead to sustainable development in the context of international assistance. For Ukraine, in the context of post-crisis and post-conflict recovery, it is important to comprehensively rethink coordination mechanisms, strengthen the absorption capacities of national institutions and develop a long-term strategy for the autonomisation of development.

Keywords: international assistance, assistance projects, post-conflict recovery, post-crisis period, assistance management.

Дата надходження статті: 16.02.2026

Дата прийняття статті: 09.03.2026

Дата публікації статті: 02.04.2026